

(1909 - 2017)

ALİ YILDIRIM

Ankara'dan bir telefon geldi: "1909 doğumlu, 106 yaşında... Osmanlı Medresesi mezunu... Bediüzzaman Hazretleri ile İstanbul'da görüşmüş... Haftanın iki günü Çapa Kan Merkezi karşısındaki Saraç Doğan Camii'nde öğle ve ikinci namazlarında vaaz veriyor... Davet edildiği başka camilere de gidiyor... Adı Ali Yıldırım..." Telefonun öbür ucunda Hz. Üstad'la görüşmelerini ve hizmet hatıralarını kitaplarımızda yayınladığımız Mehmed Mandal hoca efendi vardı... Mehmed Mandal, Ali Yıldırım'ı otomobili ile hizmetlere taşıyan yardımcısı Mehmed Odabaşı'nın telefonunu da verdi...

Hemen soluğu İstanbul'da aldık... Mehmed Odabaşı Bey telefonda: "Üsküdar 'Selim Ağa Yazma Eser Kütüphanesi' müdürü Osman Düzcan arkadaşımızdır, orada buluşalım. Kütüphane sakindir, biz hocamla beraber Marmaray ile geçeceğiz." dedi. Biz de Marmaray'la geçtik Üsküdar'a... Tarih 13 Nisan 2013. Yanımızda Risale-i Nur davalarının son dönem avukatlarından İbrahim Ünlü de vardı.

Bir endişemiz vardı; 106 yaşında bir pir-i fani ile nasıl anlaşacaktık... Kulakları duyuyor mu? Konuşmasını anlayabilecek miyiz? Beli bükülü mü? Ya gözleri? Hafızası? Ve dahası... Tarihi kütüphanenin kapısını olağanüstü kibarlıkla kütüphane müdürü Osman Düzcan Bey açtı. Baktık muhataplarımız çoktan gelmiş, bizi bekliyorlar. Hemen merakla bizi bekleyenlere göz attık, derhal yanıldığımızı anladık. Bir asrı devirip geçmiş Ali Yıldırım büyüğümüz dimdik ayakta duruyordu... Ancak 40-50 yaşlarında birinden duyabileceğimiz tok, gür ve etkileyici bir sesle "Hoş Geldiniz" dedi. Gözler, kulaklar... Bizimkilerden iyiydi... Burada asla mübalağa yok... Son olarak; sohbetten sonra kütüphane bahçesinde hasır üstünde namazlarımızı cemaatle kılarken, Ali hocamızın aynı çeviklikle rükû ve secdesini yerde oturarak yaptığını belirtip konuyu değiştirelim.

Sevenleri, aksakalından dolayı Ali Yıldırım'a "Pamuk Hoca" diyorlar. Pamuk Hoca ile sohbetimizi ve kamera çekimlerimizi kütüphanenin bahçesinde yaptık. Üç padişah, 12 Cumhurbaşkanı gören Ali hocamız künyesini anlatarak başladı konuşmaya. En çok merak ettiğimiz; acaba Üstad Bediüzzaman Hazretlerini Eski Said döneminde İstanbul'da görmüş müydü? Bu olmamış... Sadece -gözleriyle gördüğü- İngilizlerin İstanbul'u işgali sırasında Bediüzzaman'ın İstanbul'da olduğunu ve işgalcilere karşı tek başına yaptığı mücadeleyi duymuş. Bediüzzaman ile asıl görüşmesi ise yıllar sonra yine İstanbul'da oluyor.

Ali Yıldırım hoca efendinin anlattıklarında; İngilizlerin İstanbul'u işgali, camilerin ahır yapılması, uydurma ezanın din adamlarına mecburi talimi, gece yarısı tek başına merhum Adnan Menderes'le karşılaşması gibi şimdiki nesillerin, canlı şahitlerden değil, ancak okuyarak öğrenebileceği tarihi vakıalar da var...

Hatıralar yazıldıktan sonra, Mehmet Odabaşı'nın yardımıyla Ali Yıldırım hocamıza tashih ettirilmiştir. Metin üzerinde hocamız tarafından bazı ilave ve değişiklikler yapıldı. Ali Yıldırım 21 Mayıs 2017 tarihinde 108 yaşında iken İstanbul'da vefat etti.

Ali Yıldırım Anlatıyor:

1909 İstanbul Bebek doğumluyum... Dedem Hacı Osman Efendi Sultan Reşad'ın danışmanı... Babam Ahmed Efendi müderris... Kökümüz Batum... Batum'dan gelme atalarım... 1916'da Babam Bursa Ulu Cami'ye müderris olarak tayin olununca, beni alelacele Süleymaniye Sübyan Mektebi'ne yazdırdı, annemle beraber çıktı gitti Bursa'ya. Sübyan Mektebini 1919'da bitirdim.

Süleymaniye Külliyesinin bir tarafı Sübyan Mektebi, bir tarafı Medrese idi. Sübyan mektebinde temel Kur'an eğitimi verilirdi. Bir de vaiz mi olmak istiyorsun, hafız mı, bu seçilirdi. Ben hafızlığı tercih etsem de bir hocamız

senin hitabetin güzel diyerek beni vaizliğe yönlendirdi. Bunun üzerine Süleymaniye Medresesi'nin vaizlik bölümüne girdim. Hitabet konusunda sınıfın birincisi idim. 1935'te mezun olup vazifeye başladım. Bizim kuşak; medresenin de, Sübyan Mektebi'nin de son halkası oldu. Bizden sonra oralara daha talebe almadılar, okuyacaklar Milli Eğitim'e gidecek denildi.

Aslında soyadımız 'Müderrişoğlu' olacakken, o zamanki soyadı kanunu gereği bu isim kabul edilmiyor. Babam da Bursa/Yıldırım ilçesindeki vazifesinden dolayı, 'Yıldırım' olsun madem demiş. Üç Padişah gördüm ben; Sultan Hamid, Sultan Reşad ve Sultan Vahdettin... Künyem bu...

İNGİLİZLERİN İSTANBUL'U İŞGALİNİ GÖRDÜM

İngilizlerin İstanbul'u işgali sırasında Bediüzzaman da buradaydı. Ben de İstanbul'dayım. İşgal anında şimdi Boğaziçi Üniversitesi'nin olduğu Bebek'te oturuyorduk. O zaman ağabeyim Mustafa 14, ben 9 yaşlarındayım. İngiliz işgal kuvvetleri gemilerle geldiler. Sarayburnu'nda Dolmabahçe Sarayının önüne demirlediler, çıktılar gemilerden. Ama hiç kimseye baskı yok, silah patlatma yok. Karşı çıkan da yok. Halktan da şikâyet yok. İşgalci askerler karakollara, Devlet dairelerine gittiler... Hepsi silahlı... 13 Kasım 1918. (Bediüzzaman Kosturma esaretinden firar edip, 1918 Haziran ayında İstanbul'a gelmişti.)

Sultan Vahdeddin ne yaptı? Eli silah tutan 14 yaşındakileri de askere aldı. Bunların içinde ağabeyim Mustafa da vardı. Allah rahmet etsin. İstanbul işgal altında olduğu için ağabeyim sivil asker ama. Hatta anneme dedim ki: "Anne ağabeyim gündüz oldu mu eve geliyor, yatıyor, gece oldu mu gidiyor. Nereye gidiyor?" dedim. Annem: "Sen karışma ona" dedi. Israr edince, "Asker oldu ağabeyin, haberin yok mu senin?" dedi. Eğitime gidiyormuş ağabeyim. Ama nasıl eğitim... Mesela Üsküdar bostanlarında bir eğlence tertip ediyorlar, İngiliz askerlerinden de geliyor. Bugün Üsküdar'da, yarın diyelim Kasımpaşa'da, Beylerbeyinde... O arada bizim sivil askerler onları da davet ediyorlar, onlar içki içip sarhoş olunca, bizimkiler birer ikişer işgalcileri imha ediyor. Gece oluyor bunlar. İnanır mısın tek bir silah patlatmadan çekip gitti İngilizler. (6 Ekim 1923)

Yalnız şimdiki belediye sarayının olduğu Şehzadebaşı'nda polis karakolu vardı. Giderayak birkaç polisimizi öldürdüler orada. İstanbul'da başka hiç silah patlatmadan cehennem olup gittiler. Tarih kitaplarında bu baskın vardır, karakol baskını. Bunlar benim gördüklerim, duyduklarım... İşte o sırada Bediüzzaman da İstanbul'da bulunuyor. İngilizlerin hilelerine karşı Hutuvat-ı Sitte kitabını ulemaya neşrediyor. Bunları da sonradan duyuyorum ben.

NOT: Ali Yıldırım'ın şahit olduğu İstanbul' işgali sırasında, Bediüzzaman Hazretleri İngilizlere karşı halkı, bilhassa ulemayı uyarak İngilizlerin hain emellerine en büyük darbeyi vurmuştur. Hz. Üstad bu faaliyetlerini, bir vesileyle şöyle özetlemektedir:

"Yaralanıp esir düştüm. Esaretten geldikten sonra Hutuvat-ı Sitte gibi eserlerimle kendimi tehlikeye atıp, İngilizlerin İstanbul'a tasallutu altında, İngilizlerin başlarına vurdum."

"Bir zaman İngiliz Devleti, İstanbul Boğazı'nın topraklarını tahrib ve İstanbul'u istilâ ettiği hengâmında; o devletin en büyük daire-i diniyesi olan Anglikan Kilisesi'nin başpapazı tarafından Meşihat-ı İslâmiyeden dinî altı sual soruldu. Ben de o zaman Dâr-ül Hikmet-il İslâmiye'nin âzası idim. Bana dediler: "Bir cevap ver." Onlar altı suallerine, altı yüz kelime ile cevap istiyorlar. Ben dedim: "Altı yüz kelime ile değil, altı kelime ile de değil, hattâ bir kelime ile dahi değil; belki bir tükürük ile cevap veriyorum! Çünkü o devlet, işte görüyorsunuz; ayağımı boğazımıza bastığı dakikada, onun papazı mağrurane üstümüzde sual sormasına karşı, yüzüne tükürmek lâzım geliyor. Tükürün o ehl-i zulmün o merhametsiz yüzüne!.." demiştim." (Mektûbat 417)

ASKERLİĞİMİ AHIR OLARAK KULLANILAN SULTANAHMED CAMİSİ'NDE YAPTIM

Süleymaniye Medresesini bitirir bitirmez hemen askere gittim. Bir sene Sultanahmed Camisi'nde askerlik yaptım. O senelerde, Sultanahmed Camisi'nin bir tarafı ahır, bir tarafı kışla idi. Biz medrese/üniversite mezunu sayıldığımız için bir sene yaptık askerliğimizi.

1936'da müracaatımı yaptım, Beşiktaş Yahya Efendi Camisi'nde imamlık vazifesi aldım. 1978'e kadar 42 sene orada imamlık yaptım. 1978'de emekli oldum. Emekli olduktan sonra muhtelif camilerde sohbetlere, derslere gidiyorum. Halen de camiden camiye sohbetlere gidiyorum. Beni davet ediyorlar. Hep İstanbul'da bulundum, İstanbul dışına çıkmadım hiç.

UYDURMA EZANI SADETTİN KAYNAK ÖĞRETTİ BİZE

Uydurma ezanı artık söylemek bile istemiyorum. "T. Uludur, T. Uludur..." Çok üzüldük o zaman, nasıl üzülmeyiz... Sadettin Kaynak vardı... Uydurma ezan için, Sultanahmed Camii'nde Sadettin Kaynak'tan ders aldık biz. Mecburi olarak ders aldık. Fakat o zaman benim imamlık yaptığım Yahya Efendi Camii'nde cemaat yoktu,

kimseler yoktu, caminin minaresi de yoktu. Orası çok تنها bir yerd. Cemaat yok ki kime okuyayım. Onun için Allah bana o uydurma ezanı okumayı nasip etmedi. Yalnız Cuma ve Pazar günleri kalabalık olurdu. Orada dergâh var ya, Yahya Efendi Hazretlerine ziyarete gelirlerdi. Sabah, akşam, yatsı kimse olmazdı... Ezanı aslından okusan, duyarlarsa tutup götürürlerdi. Namaz kılındı mı polis hemen caminin anahtarını alır, kitlerdi. Sultanahmed Camii ahır olursa gerisini sen düşün artık...

Ezan serbest kalınca aman ne sevindik... Ne sevindik... On gün bayram yaptık biz... Millet çok sevindi... Bayram yaptı insanlar... Menderes bundan dolayı çok sevildi bu millet tarafından.

BEDİÜZZAMAN SIRTIMI OKŞARDI

Bediüzzaman Hazretleriyle karşılaşmamın en son tarihini söyleyeyim; 1953 senesinde Fatih İskenderpaşa Camii'nde oldu. Onun dergâhına sohbet gelirdi. Hilafet zamanının medrese mezunu olduğum için Bediüzzaman benimle çok alakadar oldu, hep sırtımı okşadı. "Senin şansın varmış, medreseden mezun oldun" derdi. İstanbul Müftüsü Ömer Nasuhi Efendi hocamızdı, müftümüzüdü; O, Bediüzzaman Hazretlerini çok severdi. Bayezid Camii imamı Abdurrahman Gürses de Bediüzzaman'ı çok severdi.

Bir açıklama ve tashih: Bediüzzaman'ın İskenderpaşa Camiine gittiğini ilk defa duyduğum için tahkik namına o günlerin canlı şahidi Mehmed Fırıncı Ağabeye başvurduğum. Fırıncı ağabey aynen şunları söyledi:

"İskenderpaşa Camii Hz. Üstad'ın İstanbul'a geldiği 1952-53 tarihlerinde harebezar haldeydi. O semtte bizim iki katlı bir medresemiz de vardı. Orada daha ziyade Üzeyir Şenler kalırdı. Biz Kirazlımescid 46 numaralı dersanede kalıyorduk. Dolayısıyla ara sıra İskenderpaşa Camiinde de namaz kılardık, ama çok perişandı. Mehmed Zahid Korkut Efendi o sırada Zeyrek Camii'nde müezzin, Aziz Efendi de imam; aynı zamanda da şeyhi. Kendisi o zaman Teknik Üniversite talebelerine -Korkut Özal, Turgut Özal, Necmeddin Erbakan gibi talebelere- Risale-i Nur'dan ders verirdi. O mahallenin ihtiyarlarına da tarikat dersi verirdi. Ben de onların derslerinde bulundum.

"Dolayısıyla Mehmed Zahid Korkut o sırada İskenderpaşa Camiinde değildi ki Bediüzzaman orayı ziyaret etsin. Mehmed Zahid Korkut Zeyrek Camiindeydi. Hz. Üstad Zeyrek Camiine de gitmedi. Üstad 1953'de Sofular Camiine gitti. İskenderpaşa Camiine ve bizim Nurtaş dersanesine yakındır bu cami. Orası aynı zamanda bizim kaçak risale depomuzdu. Çok meşhur hafızlardan Ali Rıza Altın orada imamdı. Hz. Üstad ona dedi ki: "Burası Molla Hüsrev Hazretlerinin camisidir, seni buradan başka yere tayin ederlerse gitme" dedi. O da ondan sonra gitmedi. Ali Yıldırım Ağabey, Hz. Üstad'ı İskenderpaşa Camiinde değil de bu Sofular Camiinde görmüş olabilir. Bunu karıştırmış olabilir." (Fırıncı ağabeye, verdiği bu çok kıymetli bilgiler için teşekkür ediyorum. Ömer Özcan)

BEDİÜZZAMAN BİZE MUSTAFA KEMAL İLE ANKARA'DA YAPTIĞI MÜNAKAŞAYI ANLATMIŞTI.

Mustafa Kemal, Bediüzzaman'ın İstanbul'da işgalci İngilizlere karşı yaptığı hizmetlerini duyuyor ve onu hemen Ankara'ya davet ediyor. Bediüzzaman bize bu görüşmeyi anlatırken nasıl celalleniyordu ama... Şöyle anlatmıştı: "Mustafa Kemal'in odasında'yız. Fevzi Çakmak, Kazım Karabekir de vardı. O anda ezan okundu. 'Namazlarımızı kılalım' dedim. O da orada bir şeyler yazıyordu. 'Siz gidin, namaz zamanı değil şimdi' dedi. Beynimden vurulmuşu döndüm. '... .. sen beni bunun için mi çağırдың?' diye bağırdım." Gidiş o gidiş... Oradan Van'a gidiyor Bediüzzaman. Bunu anlatırken nasıl hiddetleniyordu bilerseniz, hala kulağımda gibi. Çok hiddetli anlattı...

KONUŞMASI MÜSLÜMANLARIN HALİNE AĞLAR GİBİ HÜZÜNLÜYDÜ

Bediüzzaman Hazretlerinin teni buğday rengindedir. Sakalsızdır, kalın bıyıkları vardı. Gözlerinin içi renklidir, maviye benzerdi. Uzaktan bakınca göz çevresinden dolayı kara gözlü gibi görünürdü. Başında bulunan sarığın ucunu arkaya atardı. Cüppe vardı üstünde, içinde yelek vardır, cepken yani. Köstekli saati vardı yeleğinde. Bediüzzaman'a çok sıkıntı çektirdiler ama o hiç yılmadı. Manevi cihada çok önem veriyordu. Çok celalliydi. Ciddi ama asik suratlı değil. Konuşması Müslümanların haline ağlar gibi hüzünlüydü.

GECE YARISI ADNAN MENDERES'LE KARŞILAŞTIM

1950'lerin içindeyiz... Vatan Caddesi açılıyordu... 45 yaşlarındaydım o zaman... Bayrampaşa'da bir gecekondu vardı, oraya gitmiştim. Geceleyin yola çıktım; Beşiktaş'a, imam olduğum Yahya Efendi Camii'ne sabah namazına yetişeceğim. Erken çıktım ki, amele tramvayına bineyim onunla Beşiktaş'a giderim diye... O zaman otobüs falan yok. Hava da soğuk... Yayan olarak Topkapı'ya geldim. Baktım birisi paltosunun yakasını kaldırmış orada duruyor. Baktım Adnan Menderes... Yalnız başına, yakınında koruma falan yok. Beni görünce: "Nereye gidiyorsun?" dedi. "Ben imamım, Beşiktaş'a camime gidiyorum" dedim. Gece saat 03 gibi. Bana: "Dur bakalım

sen” dedi. Topkapı’da, surların orda Edirnekapı’ya inen bir asfalt vardı. Baktım ki oradan bir araba geliyor. Geldi, hemen Menderes’in yanında durdu. Bana: “Bin” dedi. Şoföre de: “Hocayı Beşiktaş’a götüreceksin, bırak da gel.” dedi. Menderesi böyle görmüştüm. Allah rahmet etsin.

TEKİRİK: Başvekil Adnan Menderes, yanında Mınakabül Vekili Ahi Demirel odaya hâlde diğer yetkililerinde Sirkeci - Florya sahil yolundaki inşaatı gözetmektedir. (Foto: Hürriyet - Aklaştın Bilet)

Menderes dün tam 7 saat İstanbul’un yollarını dolaştı

Günü şehirdeki imar işlerine ayıran Başvekil,
dün İstanbul’daki vekillerle de bir müddet görüştü

30 metre genişlik ve 22
kilometre uzunluğundaki
Sirkeci - Florya yolunun
6500 metresi tamamlandı

Başvekil Adnan Menderes dün
Vilâyette İstanbul’da bulunan vekillerle bir müddet görüştüğünden
sonra bütün gününü şehirdeki imar

22 Ağustos 1957 tarihli Hürriyet Gazetesi haberinde Ali Yıldırım’ın anlattıklarını doğruluyor

Üsküdar Selim Ağa Yazma Eser Kütüphanesinde Ali Yıldırım hoca efendi ile beraberiz. 13.04.2014